

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 14P/5/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5320200123
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Jančulová
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2020:5320200123.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou Mgr. Alenou Jančulovou vo veci starostlivosti o maloletú B. O., nar. XX.X.XXXX a maloletého E. O., nar. XX.X.XXXX, obaja bytom Č., P. XXX, I..Č.. D. V. P. U. Y. J. Z., Z. XXX, J. Z., v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, deti rodičov: matky H. O., nar. XX.X.XXXX a otca E. O., nar. XX.X.XXXX, obaja bytom Č., P. XXX, t.č. E. X, D. Z., XX O. F., W. J. , za účasti Okresnej prokuratúry Čadca a Mesta Čadca, o obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností a ustanovení opatrovníka maloletým deťom, takto

rozhodol:

I. Súd o b m e d z u j e výkon rodičovských práv matke H. O., nar. XX.X.XXXX a otcovi E. O., nar. XX.X.XXXX maloletých detí B. O., nar. XX.X.XXXX a E. O., nar. XX.X.XXXX a to právo a povinnosť starať sa o výchovu maloletých detí, o ich zdravie, vrátane rozhodovania o určení zdravotného poistenia a lekárskeho zákroku vyžadujúcich súhlas zákonných zástupcov, rozhodovania vo všetkých otázkach vzdelávania sa maloletých detí a ich prípravy na budúce povolanie, zastupovanie maloletých detí pred súdmi, štátnymi orgánmi a orgánmi samosprávy a vernej správy a spravovanie majetku maloletých detí.

II. Maloletým deťom sa v rozsahu obmedzenia výkonu rodičovských práv a povinností matky a otca u s t a n o v u j e za opatrovníka Mesto Čadca.

III. Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Čadca uznesením č.k. 14P/5/2020-1 zo dňa 14.1.2020 začal ex offo konanie o obmedzenie výkonu rodičovských práv rodičom maloletých detí a ustanovenie opatrovníka maloletým deťom.

2. Dôvodom, pre ktorý súd ex offo začal vo veci konať bola tá skutočnosť, že neodkladným opatrením Okresného súdu Čadca č.k. 16P/22/2019-23 zo dňa 19.11.2019 boli maloleté deti zverené do starostlivosti zariadenia Centrum pre deti a rodiny J. Z. z dôvodu, že otec a matka maloletých detí sa zdržiavajú na neznámom mieste pravdepodobne v J. B. U.. Po odchode rodičov do U. títo nechali maloletú B. a E. u vzdialenej príbuznej H. O., ktorá starostlivosť o maloleté deti nezvládala, pretože rodičia jej nezanechali žiadne finančné prostriedky na výživu a zabezpečovanie potrieb detí. O výchovu maloletých detí sa nikto nestaral. Škola opakovane podávala správy o neplnení povinnej školskej dochádzky u maloletých detí.

3. Po vydaní neodkladného opatrenia Okresný súd Čadca rozhodol rozsudkom vo veci samej č.k. 9C/6/2020-94 zo dňa 11.8.2020 tak, že nariadil nad maloletým E. O. a maloletou B. O. ústavnú starostlivosť, ktorú maloleté deti vykonávali v Centre pre deti a rodiny J. Z.P., Z. XXX, XXX XX J. Z. a otec a matka maloletých detí boli zaviazaní prispievať na výživu každého z maloletých detí

sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa podľa osobitného zákona počnúc od 22.11.2019 vždy ku dňu 20. dňu v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny J. Z.. Dôvodom pre nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletých detí bola tá skutočnosť, že rodičia nezabezpečujú starostlivosť o maloleté deti v žiadnom rozsahu. Naďalej sa nachádzajú vo B. O. spolu s ďalšími maloletými deťmi a to V., K. U. S., pričom rodičia ani pred odchodom do zahraničia nedisponovali dostatočnými rodičovskými schopnosťami a zručnosťami nevyhnutnými pre zabezpečovanie riadnej výchovy maloletého E. a maloletej B.. Maloleté deti nevnímajú rodičov ako autoritu. V rodine absentovali akékoľvek pravidlá. Rodičia neboli schopní zabezpečiť, aby E. U. B. navštevovali povinnú školskú dochádzku. Úrad opakovane vykonával s maloletými deťmi a ich zákonnými zástupcami pohovory zamerané na predchádzanie vzniku negatívneho správania a zamedzenia záškoláctva zo strany detí, pričom v konaní nebola zistená žiadna vhodná osoba, ktorá by súhlasila so zverením maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, resp. pestúnskej starostlivosti, ktorá by bola spôsobilá zabezpečiť maloletým deťom riadnu starostlivosť, ktorú by maloleté deti rešpektovali.

4. Okresný súd Čadca uznesením č.k. 14P/5/2020-2 zo dňa 14.1.2020 ustanovil maloletým deťom za kolízneho opatrovníka pre konanie Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca a následne uznesením č.k. 14P/5/2020-71 zo dňa 11.8.2020 súd pribral do konania ako účastníka Mesto Čadca.

5. Rodičia maloletých detí v Registri obyvateľov SR majú uvedený trvalý pobyt Č., P. č. 269 (č.l. 20, 21). Na uvedenej adrese sa však nezdržiavajú, preto súd zisťoval pobyt otca i matky maloletých detí. Podľa správy zo spisu 16P/22/2019 matka a otec maloletých detí by sa mali zdržiavať u príbuzných na adrese E. X, D. Z., XX O. F., W. J.. Súd doručoval písomnosti rodičom maloletých detí prostredníctvom dožiadaného súdu na uvedenú adresu, avšak ani prostredníctvom dožiadaného súdu SENIOR COURTS OF ENGLAND AND WALES neboli písomnosti doručované rodičom do vlastných rúk doručené. S poukazom na to, že súd vykonal všetky úkony potrebné na doručenie písomnosti rodičom do vlastných rúk postupoval podľa § 2 ods.1 CMP v spojení s § 116 ods.2 CSP a doručil rodičom písomnosti určené do vlastných rúk zverejnením na úradnej tabuli súdu + webovej stránke súdu.

6. Na pojednávanie dňa 30.9.2020 sa rodičia maloletých detí nedostavili. Písomnosti im boli doručované na známu adresu na území SR a v prípade doručenia predvolania na pojednávanie rodičom sa zásielky považujú za doručené. Nakoľko sa rodičia na pojednávanie nedostavili súd vec prejednal a rozhodol v ich neprítomnosti.

7. Na pojednávaní dňa súd vykonal dokazovanie prečítaním a obozná47-48, mením listinných dôkazov a to uznesenia č.k. 14P 5/2020 - 1 zo dňa 14.1.2020, uznesenia č.k. 14P 5/2020-2 zo dňa 14.1.2020, správu ÚPSVaR Čadca čl. 68, obsah spisu 16P 22/2019 najmä uznesenia č.k. 16P 22/2019 zo dňa 19.11.2019, rozsudok OS Čadca č.k. 9P 6/2020 zo dňa 11.8.2020, správu čl. 47-48, čl. 77 zo spisu 14P 5/2020 a vypočul aj kolízneho opatrovníka mal. detí.

8. Z výpovede kolízneho opatrovníka ÚPSVaR Čadca a taktiež aj z jeho správ čl. 47-48, 77 mal súd zistené, že maloleté deti sa v súčasnej dobe nachádzajú v starostlivosti zariadenia. Úrad podal návrh na zverenie maloletých detí do starostlivosti zariadenia, ktorému návrhu súd vyhovel a maloleté deti boli do zariadenia umiestnené. Maloleté deti majú plnoletú sestru H. Q., ktorá je narodená XX.X.XXXX. Má 22 rokov a už je matkou troch maloletých detí. Rodičia maloletých detí spolu s deťmi žili v staršom rodinnom dome, ktorých vlastníkom bol U. O.. Na uvedený dom je uvalená exekúcia. V dome sa nachádza len jedna kuchyňa a jedna izba. V rodine absentovali akékoľvek pravidlá, nebol určený žiadny režim, hranice, ani hodnoty detí. Deti nevnímali rodičov ako autoritu. Nemali žiadne voľnočasové aktivity. Rodičia neboli schopní zabezpečiť, aby E. U. B. navštevovali povinnú školskú dochádzku. Úrad opakovane vykonával s maloletými deťmi, ich zákonnými zástupcami pohovory, ktoré boli zamerané na predchádzanie vzniku negatívneho správania a zamedzením záškoláctva zo strany detí. Rodina bola opakovane navštevovaná. Spolupracovali aj s Mestom Čadca a so školou. Rodičom bola uložená povinnosť zúčastniť sa na výchovnom programe. Výchovný program bol zameraný na zamedzenie prehlbovania alebo opakovania porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu detí. Aj počas trvania výchovného opatrenia naďalej pretrvávali problémy B. s dochádzkou do školy. Rodičia nezvládali jej výchovu, preto bola maloletá B. na základe neodkladného opatrenia Okresného súdu Čadca 11P/31/2017 zo dňa 21.8.2017 odovzdaná do starostlivosti zariadenia Diagnostické centrum W., J. J.. Následne bola maloletá B. na základe uznesenia Okresného súdu Čadca o nariadení neodkladného opatrenia 16P/13/2018 zo dňa 21.3.2018 umiestnená do Detského domova O., pracovisko Z. S., kedy

bola odovzdaná do starostlivosti svojich rodičov. Rovnako aj maloletý E. bol na základe uznesenia Okresného súdu Čadca 5P/11/2019-12 od 18.2.2019 do 31.8.2019 umiestnený do Diagnostického centra B. G. O.. Rodičia s maloletými deťmi sa zdržiavajú v zahraničí. Najskôr odcestoval do zahraničia otec detí. Následne potom za ním do zahraničia vycestovala aj matka. Zobrala so sebou mladšie deti. Staršie deti zanechala v starostlivosti u svojej príbuznej H. O., ktorá nezvládala starostlivosť o maloleté deti, pretože matka jej nezanechala žiadne finančné prostriedky na výživu a zabezpečenie potrieb detí. Potom ako boli maloleté deti na základe nariadenia im ústavnej starostlivosti umiestnené do starostlivosti zariadenia plne sa akceptovali na podmienky zariadenia. B. navštevuje 9 ročník Základnej školy S.. Jej zdravotný stav je dobrý. E. navštevuje prvý ročník Odborného učilišťa B. J. Q., učebný odbor stavebné murárske práce. Správanie má v norme. Súrodenci komunikujú s rodičmi a s mladšími súrodencami cez sociálne siete. S najstaršou sestrou H. Q. sú v osobnom i telefonickom kontakte. H. Q. prejavila záujem o krátkodobé pobyty E. U. B. v jej domácnosti počas sviatkov a školských prázdnin, avšak dňa 3.2.2020, čo bolo v čase krátkodobého pobytu maloletých detí v starostlivosti sestry bol úrad privolaný na Okresné riaditeľstvo PZ v Čadci k výsluchu maloletého E. za účelom podania vysvetlenia priestupku proti majetku. Matka iniciovala telefonicky rozhovor s úradom v januári 2020, kde im oznámila adresu, kde sa so svojim manželom a maloletými deťmi zdržujú. Vraj bývajú v J.. Na územie SR sa už nevrátia a v J. ostanú. Vraj vybavili pre maloleté deti v J. aj školu. Od umiestnenia maloletých detí do zariadenia nedošlo na strane rodičov k zmene pomerov a aktuálne úrad nevidí perspektívu úpravy pomerov. Rodičia sa zdržiavajú v zahraničí. V rodine neni nikto, kto by bol vhodný, aby mu boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

9. Zo správy kolízneho opatrovníka č.l. 77 vyplýva, že matka maloletých detí len jedenkrát iniciovala telefonicky rozhovor s úradom a to dňa 29.1.2020. Dôvodom jej telefonátu bolo zistiť, kto povolil krátkodobé pobyty maloletých detí u príbuzných, pričom maloleté deti absolvujú krátkodobé pobyty počas sviatkov a školských prázdnin u svojej sestry H. Q., ktoré sú realizované s plánom sociálnej práce s deťmi. Rodičia nezabezpečujú starostlivosť o maloletého E. U. B.. Na pojednávaní dňa 30.9.2020 kolízny opatrovník zotrval na svojich správach. Ďalej uviedol, že je pravdou, že sestra detí H. Q. podala návrh na zverenie detí do svojej osobnej starostlivosti, avšak následne tento návrh vzala späť, pretože počas doby ako deti boli u nej na krátkodobom pobyte nezvládla výchovu a starostlivosť o maloleté deti (o čom svedčí aj rozsuk OS Čadca č.k. 9 P 6/2020 zo dňa 11.8.2020) . Dokonca počas pobytu u H. Q. sa maloletý E. dopustil drobnej krádeže na Palárikovej ulici. V rodine maloletých detí nie je žiadna osoba, ktorá by mohla zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti, prípadne vykonávať funkciu opatrovníka maloletým deťom. Sestra maloletých detí má len 22 rokov. Má vo svojej osobnej starostlivosti už svoje tri maloleté deti, pričom ako vyplynulo nedokáže zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloleté deti. Ich výchovu nezvláda a nezvláda ani starostlivosť o deti. Rovnako pokiaľ ide o strýka maloletých detí U. O. taktiež nie je spôsobilou osobou, aby funkciu opatrovníka maloletým deťom vykonával, nakoľko tento nezvláda ani starostlivosť o svoje maloleté deti.

10. Kolízny opatrovník, zástupca okresnej prokuratúry a Mesto Čadca v záverečnom slove uviedli, že majú za to, že sú splnené zákonné podmienky k tomu , aby rodičia maloletých detí boli pozbavení výkonu rodičovských práv a taktiež, aby bol maloletým deťom ustanovený na hájenie ich práv opatrovník, pričom aj Mesto Čadca vyslovilo súhlas , aby bolo maloletým deťom za opatrovníka ustanovené.

11. Podľa § 38 ods.2, 3 písm.b) Zákona o rodine

(2) Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd rodičom obmedzí výkon ich rodičovských práv, ak svoje povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností nevykonávajú vôbec.

(3) V rozhodnutí o obmedzení výkonu rodičovských práv podľa ods.2 súd uvedie rozsah práv a povinností, na ktoré sa obmedzenie vzťahuje.

12. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že rodičia maloletých detí svoje povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností nevykonávajú vôbec. Nezabezpečujú žiadnu starostlivosť o maloleté deti.

13. Podľa § 28 ods.1, 2 Zákona o rodine

(1) Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä:

a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,

- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa

(2) Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výchove sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

14. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že rodičia maloletých detí si žiadnu zo svojich rodičovských práv a povinností neplnia. Nezabezpečujú sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletých detí, nezastupujú maloleté deti a ani nespravujú ich majetok. Rodičia maloletých detí sa majú podľa ich vyjadrenia zdržiavať sa na území U. B. J. K. U. E. X, D. Z., XX O. F., W. J., avšak súdne písomnosti si na tejto adrese nepreberajú a nie je im ich možné doručiť ani prostredníctvom dožiadaného súdu. Nejavia dlhodobo žiaden záujem o starostlivosť o maloleté deti a ani len v minimálnej miere nechrania záujmy maloletých detí. Preto s poukazom na ustanovenie § 36 ods.2 písm.b) súd zasiahol do výkonu rodičovských práv a povinností rodičov maloletých detí a obmedzil výkon ich rodičovských práv v rozsahu ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

15. Podľa § 60 ods.1, 2 Zákona o rodine

(1) Okrem prípadov podľa § 39 ods.3 a § 57 ods.4 súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka aj vtedy, ak je to potrebné z iných dôvodov a zároveň je to v záujme maloletého dieťaťa.

(2) Súd môže podľa ods.1 ustanoviť za opatrovníka aj obec.

16. Podľa § 61 ods.1, 2 Zákona o rodine

(1) Opatrovník je povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa.

(2) Súd vymedzí rozsah práv a povinností opatrovníka tak, aby bol splnený účel, na ktorý bol opatrovník ustanovený a aby boli dostatočne chránené záujmy maloletého dieťaťa.

17. Vzhľadom k tomu, že rodičia maloletých detí boli obmedzení vo výkone ich rodičovských práv, súd s poukazom na ustanovenie § 60 ods.1, 2 Zák. o rodine ustanovil za opatrovníka maloletým deťom Mesto Čadca. Ustanovenie opatrovníka je v záujme maloletých detí, pretože je potrebné, aby ich záujmy čo sa týka zdravia, vzdelávania, spravovania ich prípadného majetku, či zastupovania pred príslušnými orgánmi a iné tieto osoba dôsledne hájila. Súd má za to, že ustanovený opatrovník - Mesto Čadca všetky tieto atribúty spĺňa. Súd pristúpil k ustanoveniu Mesta Čadca za opatrovníka maloletým deťom aj z toho dôvodu, že v okruhu rodiny, známych a príbuzných osôb maloletých detí sa nenachádza žiadna osoba, ktorá by funkciu opatrovníka maloletým deťom zodpovedne vykonávala.

18. Súd má za to, že ustanovený opatrovník Mesto Čadca bude vykonávať svoju funkciu v záujme maloletých detí a rozsah práv a povinností opatrovníka súd ustanovil v rozsahu, v akom boli rodičia vo výkone rodičovských práv a povinností k maloletým deťom obmedzení. Pokiaľ sa týka vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom, v tejto povinnosti rodičia maloletých detí obmedzení neboli a naďalej je v platnosti, čo sa týka vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom rozsudok Okresného súdu Čadca 9P/6/2020 zo dňa 11.8.2020, kde otec a matka maloletých detí boli zaviazaní prispievať na výživu maloletých detí každý z rodičov na každé dieťa v sume vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa vždy k 20. dňu v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny J. Z.Á., v starostlivosti ktorého sa maloleté deti na základe rozsudku Okresného súdu Čadca 9P/6/2020-94 nachádzajú.

19. O náhrade trov konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (§ 52 Zákona č. 161/2015 Z.z. CMP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie.

Odvolanie sa podáva v potrebnom počte v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde v Čadci. (§ 355 ods. 1, § 362 ods. 1 C.s.p.). O odvolaní rozhodne odvolací súd, ktorým je Krajský súd Žilina.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 363 C.s.p).

Podľa § 365 ods.1,2,3 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný (§ 227 C.s.p.) Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak. Výrok právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnosti alebo o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti je záväzný aj pre osobu, ktorej sa týka návrh na povolenie vkladu vecného práva k nehnuteľnosti, ak bol návrh podaný v čase, keď v katastri nehnuteľnosti bola zapísaná poznámka o súdnom konaní (§ 228 ods. 1,2 C.s.p.).

Vykonateľnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia ukladajúca povinnosť plniť, ktorá spočíva v možnosti jeho priamej a bezprostrednej vynútitel'nosti zákonnými prostriedkami. Ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak. Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. .

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (č. 233/1995 Z.z.) ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 376 ods.1 C.m.p).